

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.295/2015/5.

A Kúria az 1000. Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek Dávid, Stanka, Szikla Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Fővárosi Törvényszéken 35.G.41.341/2014. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.686/2014/4. számú ítéletével befejezett perben, a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem alapján - tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a felperes alkotmánybíróági eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasítja, a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 127.000 (százhuszonhétezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 519.900 (ötszázötvenkilencezer-kilencszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

2007. január 17-én a felperes mint lízingbevevő, az alperes mint lízingbeadó svájci frank alapú pénzügyi lízingszerződést kötött. Az alperes vállalta egy Renault Scenic típusú gépjármű beszerzését, egy a szerződésben megjelölt, perben nem álló cégtől azzal, hogy azt a felperesnek lízingbe adja, majd 120 hónapos futam idő lejártát követően, a szerződésben írt fizetési kötelezettségek teljesítése esetén annak tulajdonjogát, maradványértéken a felperesre átruházza.

A szerződő felek az első lízingdíj összegét 519.000 Ft-ban, a Casco biztosítás díját is magába foglaló havi lízingdíjat 67.838 Ft-ban

határozták meg.

Kikötötték, hogy a szerződésük elválaszthatatlan részét képezi a havi lízingdíjakat és azok esedékességét tartalmazó „Fizetési Ütemezés”. Az alperes ezt a gépjármű vételárának kifizetése után 7 munkanapon belül küldi meg a felperesnek, aki 3 munkanapon belül köteles az alperessel írásban közölni, ha az abban foglaltakkal nem ért egyet. Ilyen visszajelzés hiányában a „Fizetési Ütemezés” az alperes által közölt tartalommal a felek közötti megállapodás tartalmává válik.

Az alperes által a fentiek szerint a felperes részére megküldött „Fizetési Ütemezés” tartalmazta a referencia kamatláb értéket: 5,5%-ot, azt, hogy a felek közötti elszámolás alapja a 153,88 Ft árfolyamon figyelembe vett svájci frank. Feltüntetést nyert benne kamat és tőke részre bontva a havi lízingdíjak összege és esedékessége.

A perbeli pénzügyi lízingszerződés elválaszthatatlan részét képezte továbbá a személy -és kis haszongépjárművek zárt végű pénzügyi lízingére vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó alperesi általános szerződési feltétel is (a továbbiakban: ÁSZF). Ez, valamint maga a pénzügyi lízing szerződés is tartalmazta, hogy a felperesnek tudomásul kell vennie, illetve viselnie kell a referencia kamatláb, a deviza árfolyam, a gépjármű vételárának emelkedése esetén a havi lízingdíj egyoldalú felemelését, illetve ennek kockázatát. Az ÁSZF rendelkezett egyebek mellett arról, hogy a lízingdíjak forintban kifejezett összegét a lízingdíj esedékességének napján, a CIB Bank Zrt. eladási árfolyamán kell meghatározni, valamint arról is, hogy a lízingdíjat miként kell számlázni.

A felperes kijelentette a lízingszerződésben, hogy az ÁSZF tartalmát megismerte, annak XI. fejezetében foglalt rendelkezéseire az alperes külön is felhívta a figyelmét. E tájékoztatást megértette és azt kifejezetten elfogadja.

A pénzügyi lízingszerződést a felperes, az alperes meghatalmazottja és a gépjárművet szállító cég képviselője írta alá.

2011. január 25-én az alperes fizetési átütemezési ajánlatot tett a felperesnek, aki azt 2011. február 10-én írásban elfogadta. E szerint, 2011. február 21. és 2013. február 20. között a havi lízingdíj 263,51 svájci frank, azt követően, a futamidő lejártáig, 2017. január 20-áig 501,96 svájci frank, az alkalmazott árfolyam: 215,74 Ft, a kamatláb: 10,34%.

A felperes a végleges keresetében elsődlegesen a pénzügyi lízingszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 210. § (2) bekezdésére, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 200. § (2) bekezdésére utalással, arra hivatkozással, hogy az nem tartalmazza az ügyleti kamatot. A Ptk.

234. § (2) bekezdése alapján kérte azt is megállapítani, hogy a perbeli gépjármű tulajdonjogát megszerezte.

Másodlagos kérelme a lízingszerződés részleges érvénytelenségének megállapítására irányult. Előadta, hogy annak a finanszírozás devizanemére vonatkozó rendelkezése, az ÁSZF IV.13., IV.14., IV.25. és XI.81. pontja tisztességtelen szerződési feltételeket tartalmaz.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte, az ÁSZF-ben megfogalmazott választottbíróági kikötésre hivatkozással. Érdeimi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a keresettel támadott pénzügyi lízingszerződés választottbíróági kikötése érvénytelen. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezést rendelkezőit helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette azzal, hogy az alperesnek az általa különböző időszakban alkalmazott, egyoldalú módosításra vonatkozó ÁSZF rendelkezések érvényességének megállapítása miatti, Magyar Állammal szemben benyújtott keresetét bíróság jogerős ítélettel elutasította. A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy az alperes a jelen perben hozott elsőfokú ítéletnek a választottbíróági kikötés érvénytelenségének megállapításáról szóló döntését nem fellebbezte meg. Az ítélet tábla ezért kizárólag a kereset elutasításáról szóló fellebbezést ítéleti rendelkezést vizsgálta.

Egyet értett abban az elsőfokú bírósággal, hogy a „Fizetési Ütemezés” a pénzügyi lízingszerződés részévé vált. Az nem minősült az alperes egyoldalú nyilatkozatának.

Az átütemezési ajánlatnak a felperes általi aláírását az elsőfokú bírósággal egyezően, a pénzügyi lízingszerződés módosításának és a szerződés esetleges érvénytelensége kiküszöbölése eszközének tekintette, utalva a Kúria 1/2010.(VI.28.) PK véleményének 5. pontjában írtakra.

Úgy ítélte, a perbeli szerződés ezáltal tartalmazta az ügyleti kamatot, az elsődleges kereset elutasítására jogszabálysértés nélkül került sor.

A másodfokú bíróság megalapozottnak tartotta a másodlagos kereset elutasítását is. Kifejtette, a felperes személyes előadása, a szállító alkalmazottjának tanúvallomása alapján okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperes ismerte a perbeli pénzügyi lízingszerződés megkötésének kockázatát, arra vonatkozóan megfelelő tájékoztatást kapott. Az ítélet tábla a Kúria 6/2013. PJE határozatának 3. pontjában, a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában írtakra tekintettel nem találta jogszabálysértőnek, hogy a felperesnek a kedvezőbb kamatmérték ellenében nagyobb kockázatot

kellett vállalnia. Irányadónak tartotta a Kúria 6/2013. PJE határozatának III/2.a. pontjában írtakat is, azaz, hogy elegendő volt tételes megjelölés helyett, kiszámítható módon meghatározni a kölcsönadott összeget, illetve a törlesztések összegét. Egyet értett azzal az elsőfokú bírósági megállapítással, hogy a lízingdíj forintban, svájci frankban, illetve a kamat és a tőkerész tartalmában is kiszámíthatóan feltüntetésre került. A felperesnek nemcsak formálisan állt módjában a „Fizetési Ütemezés”-sel szemben kifogást előterjesztenie. Ha azt ugyanis a közölt tartalommal nem fogadta volna el, az nem válhatott volna a szerződés részévé. Miután azt elfogadta, a pénzügyi lízingszerződés rendelkezett mindazzal a tartalmi feltétellel, amelyet jogszabály előírt, annak semmissége nem volt megállapítható.

A fellebbezésben állítottakkal szemben, az ítéletábra úgy találta, a felperes nem a forint alapú szerződés megkötésének lehetősége hiányában, hanem a devizaalapú szerződés kedvezőbb volta miatt kötött svájci frank alapú pénzügyi lízingszerződést, amelyre vonatkozóan, tanúvallomással igazoltan a szükséges tájékoztatást az árfolyamváltozás viselésére nézve a Ptk. 205. § (3) bekezdésének megfelelően megkapta.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet helyett, új határozatot hozva, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával, az elsődleges keresetnek, másodlagosan a másodlagos keresetnek helyt adást kért. Harmadlagos kérelme a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre kiterjedő hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalra utasítására irányult.

Előadta, a jogerős ítélet sérti a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdését, a Ptk. 205. § (3) bekezdését. Az eljáró bíróságok jogértelmezése során alkalmazott 2/2014. PJE határozat III/1. pontjában írtakat ellentétesnek tartotta a fogyasztók érdekeivel. Alaptörvény-ellenesnek állította, és indítványozta e tárgyban alkotmánybírósági eljárás kezdeményezését, a jelen eljárás egyidejű felfüggesztésével.

Kúriai eseti döntésekre hivatkozással tévesnek tartotta azt a megállapítást, hogy a kamatot is tartalmazó „Fizetési Ütemezés” a felek kölcsönös akaratmegegyezésével a perbeli szerződés részévé vált. Utalt arra, hogy a felperesi nyilatkozattételre indokolatlanul rövid idő állt rendelkezésre, továbbá, hogy a fogyasztó mulasztásának kötelelemkeletkeztető hatást tulajdonító értelmezés ellentétes a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 2. § a) pontjában írtakkal. Ezt az eljáró bíróságoknak hivatalból észlelniük kellett volna. Kifejtette azt is, a felek a „Fizetési Ütemezés” tartalmát nem ismerték a pénzügyi lízingszerződés megkötésekor. Nem tehettek ezért arra vonatkozóan olyan nyilatkozatot, hogy az a szerződés

része. Az ezzel ellentétes álláspont a Ptk. 205. § (2) bekezdését, illetve a régi Hpt. 210. § (1) bekezdését sérti. A felperes változatlanul állította, a „Fizetési Ütemezés” feltételeit az alperes egyoldalúan határozta meg.

Tévesnek tartotta azt az álláspontot is, hogy a közjogi normának minősülő régi Hpt. 2. sz. melléklet I.11.d. pontjának, a 210. § (2) bekezdésének megsértése nem eredményez semmisséget. Vitatta azt is, hogy az átütemezés elfogadásával a szerződéskötésre visszamenő hatállyal nyert orvoslást a felek által kötött szerződés semmissége.

A felperes a másodlagos kereset elutasítása tekintetében a Ptk. 205/A. § (1) és (2) bekezdésének megsértésére hivatkozott. Jogszabálysértőnek tartotta azt a megállapítást, hogy a svájci frank alapú finanszírozásra vonatkozó kikötést, annak kockázatát a felek egyedileg megtárgyalták.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján. Azt a felperes által hivatkozott okokból nem találta jogszabálysértőnek az alábbiakra tekintettel.

A Kúria mindenekelőtt rögzíti, a 2/2014. PJE határozat III/1. pontjában kifejtett jogértelmezés tekintetében alkotmányossági aggálya nem merült fel. A régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdései egyértelműen a főszolgáltatásként devizahitel nyújtására vonatkozó pénzügyi szerződés esetén írták elő a kockázat feltáró nyilatkozat pénzügyi intézmény általi külön okiratban történő rögzítését, annak a fogyasztóval történő aláírását. Ezért a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében írtak kiterjesztő értelmezésének nincs helye, a 2/2014. PJE határozat III/1. pontjában kifejtettek nem jelentenek fogyasztói érdeket sértő alaptörvény-ellenes jogértelmezést, hanem a vonatkozó tételes jogszabályi rendelkezéseknek felelnek meg. Nem jelentik ugyanakkor azt, hogy a pénzügyi lízingszerződést kötő pénzügyi intézményt ne terhelne e szerződést érintő minden lényeges körülményre vonatkozó tájékoztatási kötelezettség. A Kúria jogegységi határozatában írt jogértelmezésből csupán az következik, hogy a kockázat feltáró írásbeli nyilatkozat hiánya esetén, a kockázat feltárásának esetleges vitatásakor, a pénzügyi lízingszerződést kötő pénzügyi intézményt terheli annak bizonyítása, hogy ilyenre részéről ténylegesen sor került: a Ptk. 205. § (3) bekezdése szerint, a szerződéskötést megelőző együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét teljesítette.

A Kúria alaptalannak tartotta a felperesnek azt az állítását, hogy a Korm. rendelet 2. § a) pontja szerint a lízingszerződés VII.

pontjában a 2. számú melléklet fizetési ütemezésre vonatkozó tartalmának elfogadására vagy visszautasítására előírt 3 munkanap ésszerűtlenül rövid volt. A felperes ezt elfogadható, ésszerű érvekkel nem támasztotta alá. A már általa aláírt lízingszerződés és az ahhoz tartozó ÁSZF ismeretében, két oldalon az esedékesség napjait, 5,5%-os referencia kamat értékkel és 153,88 CHF/Ft alapárfolyamon számolt tőke és kamatrész megbontásban is feltüntetett havi lízingdíjakat, illetve a törlesztés eredményeként fennmaradó tőketartozást, valamint a futamidő lejártáig összesen megfizetendő lízingdíjat kellett áttekintenie. A Kúria egyetértett az eljáró bíróságokkal abban, hogy a 2017. január 17-én kelt lízingszerződés aláírásával, az abban foglalt VII. pont elfogadásával, a szerződés elválaszthatatlan részévé vált 2. számú melléklettel a felek megállapodása valamennyi lényeges kérdésről rendelkezett a Ptk. 205. § (2) bekezdése szerint. A régi Hpt. 210. § (1) bekezdésének megfelelően, írásban tartalmazta a régi Hpt. 210. § (2) bekezdésében előírtakat. A Kúria utal egyébként arra is, hogy a régi Hpt. 2. sz. mellékletének I/11. pontja értelmében pénzügyi lízingszerződés esetén nem a III/7. pontban meghatározott kamat, hanem a tőkerészből és a kamatrészből álló lízingdíj és annak ütemezése a szerződés lényeges eleme. A fent írtak miatt a perbeli szerződés felperes által megjelölt jogszabályokba ütközése ez okból sem volt megállapítható. Fel sem merült a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján, a felek megállapodásának semmissége.

A Kúria szerint a felperes állításával szemben, a jogerős ítélet a Ptk. 205/A. § (1) és (2) bekezdésének megsértése nélkül tartalmazza, hogy a svájci frank alapú finanszírozásra vonatkozó kikötést, annak kockázatát a felek egyedileg megtárgyalták. Ezt igazolja az egyedi szerződés III., V. és VI. pontja, a felperes írásbeli nyilatkozata, a perbeli gépjármű szállítójának alkalmazottja által tett tanúvallomás, az eljáró bíróságok által hivatkozott, a peres iratokhoz becsatolt felperesi levél is.

A Kúria mindezekre tekintettel a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes az eredménytelen felülvizsgálati kérelme miatt köteles az alperes jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költségeinek megfizetésére a Pp. 270. § (1) bekezdése, illetve 78. § (1) bekezdése szerint. Ennek mértékét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) bekezdése alapján, a felülvizsgálati eljárási pertárgyértékre, a kifejtett jogi képviseleti munkára tekintettel, a 4/A. § (1) bekezdés alkalmazásával, általános forgalmi adóval növelt összegben határozta meg. A felperes az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. §

(1) bekezdése, illetve a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében köteles utólag megfizetni.

Budapest, 2016. február 23.

*Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke, Dr. Pethőné dr. Kovács
Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Osztovits András s.k. bíró*